Downloaded From: http://iasexamportal.com

SINDHI

(ARABIC)

CS (Main) Exam:2015

(COMPULSORY)

*Time Allowed : **Three** Hours* | *Maximum Marks : **300***

QUESTION PAPER SPECIFIC INSTRUCTIONS

Please read each of the following instructions carefully before attempting questions :

All questions are to be attempted.

The number of marks carried by a question / part is indicated against it.

*Answers must be written in **SINDHI (Arabic)** unless otherwise directed in the question.*

Word limit in questions, wherever specified, should be adhered to and if answered in much longer or shorter than the prescribed length, marks may be deducted.

Any page or portion of the page left blank in the Question-cum-Answer Booklet must be clearly struck off.

Q1. هيٺين مان ڪنهن به هڪ وشيه تي اٽڪل 600 لفظن ۾ مضمون لکو. 100

(a) نوجوانن تي وڌندڙ دماغي بوجھ

(b) ناڪامي، ڪاميابي جي ڪنجي آهي!

(c) ڇا پڙهڻ جي عادت گهٽبي پئي وڃي؟

(d) سماج ۾ انڌ وشواس خلاف قدم

Downloaded From: http://iasexamportal.com

Downloaded From: http://iasexamportal.com

2Q. هيٺ ڏنل نثر ڌيان سان پڙهو ۽ اُن جي هيٺان لکيل سوالن جا جواب صاف، صحيح ۽ ٺُرِ ٻوليءَ ۾ ڏيو:-

12×5=60

رپورٽون ٻڌائين ٿيون ته ڀارت ۾ ڪاليجن مان تعليم پرائيندڙ نوجوانن جو 80 سيڪڙو بي روزگار آهن. نوجوان ٿيڻ سان تعلق رکندڙ شخص مان هڪ جي رويي ۾ آيل ان انگ سان ڀيڪرائي نه ٿيندس. نوجوانن سان ڳالهائيندي مان اِهين چئي سگهان ٿو ته تقريباً 90 سيڪڙو نوجوان ان لاءِ بي روزگار آهن ڇاڪاڻ ته اُهي غير ذميدار ۽ ڪن لاتار ڪندڙ آهن. ڪٿي نه ڪٿي نوجوانن خراب طور طريقن وارو اعتماد ڏيکارڻ جي غلطي ڪرڻ شروع ڪئي آهي. انهن کي ڪجهه ڪرڻو ئي ناهي ۽ صرف وڏا پيسا ڪاهڻا آهن.

اِهو ناهي ته اُهي بيڪار آهن، گهڻا ته سٺي انگريزي ڳالهائين ٿا ۽ منجهن پنهنجو پاڻ ۾ هڪ اعتماد آهي. اُهي تازه ترين رنگ ڍنگ، فلمن ۽ ڇرچن گهمڻ جي ڄاڻ رکن ٿا. پر جڏهن ڪير اُن کان اڳتي وڌي ٿو ته پوءِ جڏهن وائرس جيان ڀيءَ ٿي ڏسندا رهن ٿا. انهن کي تمام گهڻو پيسو ڪمائڻ جي چاهت آهي، شهر جو ميڊيا جي وڌندڙ اثر ۽ ڳالهه بابت روز ڇپجندڙ مواد

Downloaded From: http://iasexamportal.com

Downloaded From: http://iasexamportal.com

مان ڄاڻان بوءِ پيٽي؛ پر اُنهن کي اهو هنر ناهي،
جنهن جي مدد سان اُهي ان قسم جو ناڻو ڪمائي سگهن.
انهن جو پيمانو ڪجهه منجهيل آهي؛ انهن کان سٺين
گريجوئيشن وشين بابت ڪجهه سوال پڇو، ته
ٿڪرَ ۾ ته ڪين ڪجهه سمجهه ۾ نٿي ڪونه ايندو. جيئن
وڏيڪ پڙهائي ڪري ٿو آهي ته نفسياتي طور ڪجهه به ڪونه
ٿو ڪري. پر ڪجهه ٻيا سوال به آهن. اخلاقيات
۽ هلت چلت بابت سوال، ته تون ڪنهن ۾
پڙهُ آهين، ته تون پنهنجو واندڪائي ڏاڙو وقت
ڪيئن صرف ڪندو آهين. پوءِ اهي گهٽي ۾ گهمندا
نوجوان ڇوڪرا ۽ ڇوڪريون جيئن مون ڏانهن منجهيل
نظرن سان نهارين پيا، "مون کي انهن سوالن جو
ڪهڙو جواب ڏيڻو آهي؟"

اهو صحيح نٿو لڳي ته انهن کي جيو وچي ته
اها سندن لئي زندگي آهي ۽ اُهي پاڻ ئي پاڻ بابت
مون کي ڪجهه ٻڌائين، ڄاڻان ته اهي هميشه نهيا
نٿيا جواب چاهيندا آهن ته جيئن ڪجهه به جي
جان ڇڏائي سگهن. "جيڪڏهن مان ان بابت ڪجهه
ڪوشش ڪندس ته پوءِ مان صحيح ثابت ٿيندس،"
اهي چوندا. پوءِ راتوڻ رات نوجوانن منجهان

Downloaded From: http://iasexamportal.com

Downloaded From: http://iasexamportal.com

گوڙها پاتي، ڳتار وڃائيندڙ، اوچ درجي جا
بينسمين ۽ اداڪار بڻجن ٿا. مون کي حيرت
ٿيندي جيڪڏهن ڪو به اشتهاري ڪندڙ اهڙيون ڪيئون
پيون ڪماڻون خريد ڪرڻ جي ناداني ڪندو.

جيئن جيئن پارٽي اڳيان پيو وڌي، ته اسين
ڪو به ويچار نٿي ڪونه ڪندڙ پيڙهي پيدا ڪئي آهي،
جنهن جو مقصد نٿي آهي سڀ ڪجهه ڪرڻ جي بهترين زندگي
جيئڻ. اِئين پيو لڳي ڄڻ اسين بغير ڪنهن مقصد
۽ آدرشي نوڙيءِ اخلاق جي لاچار ماڻهو پيا پيدا
ڪريون. جيڪڏهن پنهنجي جان ڏي امڻ ۽ ڪجهه ڪم
جو ڪري ڏيکارڻ جي ڳين جوين ڏني وڃي ته پوءِ گهڻي
پنهنجي جان ڏي اٿڻ وارو جواب ڏيندا. اوهين ڏيڻ
نوجوان آهسوته ڪجهه نه ڪجهه مقصد هئڻ جيڪائي.
ٿي سگهي ٿو ته اوهان جا ويچار صحيح نه به هجن،
پر اوهان ۾ هڪ مقصد جي حاصلات جي تڙپ هئڻ
گهرجي، اڄ ڪلهه نوجوان پنهنجي آدرشوادي مقصد طرف ڪو
چاهه ٿي کونه پيا رکن، هن پيڙهي جا گهڻي پڙهيل
جواب ڏيندي مون کي لڳندو آهي ته نئون منتر صرف
پيسو ٿي آهي. جيڪڏهن ڪير وڏيڪ محنت خير ڪمائيه
ڪري ٿو ته اهو هڪ خارج آهي.

Downloaded From: http://iasexamportal.com

Downloaded From: http://iasexamportal.com

سوال :

(a) نوجوانن جي بي روزگاري جا ڪهڙا سبب آهن؟ 12

(b) اڄ جا نوجوان ليکڪ مان ڪهڙي توقع رکن ٿا؟ 12

(c) بقول ليکڪ، اڄ جي نوجوانن جو ڪهڙو هڪ ئي مقصد آهي؟ 12

(d) اڄ جي نوجوانن جو ڪهڙو نمونو منتر سمجهيو وڃي ٿو؟ 12

(e) موجوده نوجوان پيڙهي جو آدرشواد طرف ڪهڙو لاڙو آهي؟ 12

3Q. هيٺ ڏنل نثر جو سار اُنهي ٻولي ۾ اٽڪل هڪ ٽئين حصي جيترو لکو. مهرباني ڪري اُن کان گهٽ نه لکيو. سار، اوهان جي پنهنجي ٻولي ۾ هجڻ کپي. 60

دفاع جي ميدان ۾ ٻاهرين ملڪن تي گهڻو مدار رکندي خود ڪفيل سقوط اڄ جونئون نه پر رٿابندي تورڙي معاشي لحاظ کان ضرورت آهي. سرڪار، گذريل دور ۾ پيداواري لياقت جي رٿا ڪندي هر قسم جي فوج لاءِ ضرورت آهر آرڊيننس فيڪٽريون ٻ

Downloaded From: http://iasexamportal.com

Downloaded From: http://iasexamportal.com

نجي شعبي پبلڪ سيڪٽر کي برپا ڪيو آهي. ليڪ ۽ به دفاعي هٿيارن
جي پيداوار جي لياقت ۽ صلاحيت لاءِ هندوستاني پرائيويٽ سيڪٽر
کي وڌ اڳرط جي ضرورت آهي. ان سلسلي ۾ ذاتي پيداوار کي
هٿي ڏيڻ ۽ واڌاري لاءِ 'هندوستان ۾ ٺاهيو' جي روپ ۾
هڪ اهم قدم کنيو ويو آهي. دفاعي هٿيارن جي ضرورت بين
تمام اشياء کان وڌيڪ آهي جاڪاڻ ته ان سان نه صرف پرڏيهي
ناڻي جي بچت ٿئي ٿي پر ملڪ جي سلامتي کي پڻ هٿي
ملي ٿي.

دفاعي ميدان ۾ 'هندوستان ۾ ٺاهيو' جي پاليسي ان لاءِ به
هلائي وئي جو هندوستان جي سرڪار ان جي اڳيئي استعمال
ڪئي ٿي آهي. 'دفاعي معاملات واري پاليسي' ماتحت ذاتي
دفاعي صنعت جي واڌاري لاءِ سرڪاري پاليسي پڻ پاڻ ڇاپي ٿي.

جتي 'هندوستاني خريد ڪريو' ۽ 'خريد ڪريو ۽ هندوستان ۾ ٺاهيو'
کي باهرين دنيا مان 'خريد ڪريو' کان ترجيح ڏني وڃي ٿي.
ايندڙ دور ۾ امپورٽ جي جوڙ ڌار گهٽ نظر ايندي ۽
گهريلو نظام جي پيداوار ۽ ان جي وڪاس لاءِ هندوستاني
صنعتڪارن کي بهترين موقعا ڏنا ويندا. جيئن ته تيجس اچي

Downloaded From: http://iasexamportal.com

Downloaded From: http://iasexamportal.com

جي خيال کان هندوستاني ڪمپنين کي موجوده دور ۾ مڪمل لياقت نه هوندي، ان لاءِ انهن کي پارٽنرن طور ٻاهرين ملڪن سان گڏيل ڪارخانا برپا ڪري سگهي جي سهائتي سان ٽيڪنالاجي حاصل ڪرڻ جو انتظام ٿي سگهي ٿو.

هن ممڪن ٿائين گهرو صنعتڪارن کي دفاعي سيڪٽر ۾ داخل ٿيڻ لاءِ لائسنس ۽ ايف. ڊي. آءِ. پاليسيز جون رنڊڪون گهٽ ٿيندڙ هيون. ان لاءِ دفاعي پيداوار جي ميدان ۾ پروسيس کي آسان ڪرڻ لاءِ ڪجهه اقدام کنيا ويا آهن.
دفاعي ميدان ۾ ٻاهرين سيڙپ کي همٿائڻ لاءِ ايف. ڊي. آءِ. پاليسيز کي آسان ڪرڻ سيڙپڪاري وڌيڪ اهميت رکي ٿو.
لائسنس واري پاليسيز کي به آسان ڪيو ويو آهي ۽ هاڻ گهڻيون پرزا، خام مال، ٽيسٽنگ اوزار ۽ پيداواري مشينري ان سيٽ لائسنس جي دائري کان ٻاهر ڪڍيل آهن.
جيڪي به ڪمپنيون ان قسم جو مال تيار ڪرڻ جون خواهان آهن ته کين انڊسٽريل لائسنس جي ضرورت ڪونه آهي.

C-AVZ-O-TOBC

Downloaded From: http://iasexamportal.com

Downloaded From: http://iasexamportal.com

دفاعي ميدان ۾ گھڻو توڙي ٻاهرين سيڙپ ڇڪڻ ٿا،
ٻنهي کي وڏو موقعو ڏنل آهي. هڪ طرف سرڪار ان قسم
جي معاملات لاءِ پاليسيءَ ۾ ضروري تبديليون آڻي رهي آهي
جنهن ۾ ايف. ڊي. آءِ. سيڙپ، لائسنس توڙي منظوري لاءِ
اڇو وڃي ٿو؛ ان لاءِ صنعتن کي به ٽيڪنالاجي ۽ گهربل
سيڙپ جي واڌاري واري للڪار قبول ڪرڻي پوندي.
دفاع، اهو ميدان آهي جنهن ۾ ڏاڍي وڏي سيڙپ،
ٽيڪنالاجي ۽ نواڻ جي ضرورت آهي. ان لاءِ صنعتن کي
به عارضي مفاد ڇڏي وڏي مدت واري فائدي لاءِ ٻنهي
ذهنيت بدلائڻي پوندي. اسان کي کوجنا ۽ ترقي ۽
پيداواري صلاحيتن ۾ ڪلاسيڪي انتيءَ ڌيان ڏيڻ
جي ضرورت آهي. گھڻو صنعتڪاريءَ کي وڌ انگ ۾ ڪارخانن جي
ضرورت سيڪٽر ۾ ڀاڱيدار ٿيڻ لاءِ پبلڪ توڙي پرائيويٽ،
ٻنهي لاءِ سازگار ماحول هئڻ جي ضرورت آهي.

(483 لفظ)

.4Q هيٺ ڏنل نثر جو انگريزيءَ ۾ ترجمو ڪريو: 20

عربستان جو وڏو حصو بيابان ٿي ويو آهي. اُتي
صرف واريءَ ۽ پٿر کان سواءِ ٻيو ڪجهه به ناهي، اهڙا واري
اٿڻ ته تپش واري هوندي آهي جو ان تي اوهين (ڏينهن جو پيرين اگهاڙو)
گھمي به نٿا سگهو. انهن بيابانن ۾ ڪٿي تمام وڏي گهرائيءَ مان

Downloaded From: http://iasexamportal.com

Downloaded From: http://iasexamportal.com

پاڻيءَ جا چشما به ٻاهر ڦٽي نڪرن ٿا، جيئن اٽڪيرونه اونهائيءَ ۾ هوندا آهن جو سج جي تپش به انهن کي سڪائي نه سگهندي آهي. اهي چشما دهڪيلي کان تمام دور رڻن ۾ گهڻي انداز ۾ آهن پر جيئن به اهڙو ڪو به چشمو آهي ته اُتي شاندار ڍڪڻ وٽن جي پيداوار ٿيندي ٿي؛ جنهن سان ان چشمي جو ڀرو ڀر وارو حصو تڏاڪ سان ڀريل ۽ سرسبز ۽ شاداب ٿي ويندو آهي. ان کي بيابان جي وچ وارو زرخيز حصو 'اوئيسس' ڪري سڏجي ٿو.

عرب ماڻهو جيڪي شهرن کان ٻاهر بيابانن ۾ رهن ٿا، اهي ٻڌرو سال گهمندا ٿي رهن ٿا. اُهي جيئا گورڙ ڪري رهندا آهن جيڪي آساني سان (جلدي) لڳائي ۽ اُکوڙي سگهجن ٿا، ته جيئن اهي هڪ زرخيز زمين کان ٻين زرخيز زمين تائين آساني سان اچي وڃي سگهن، جنهن ۾ ڍُڪن، ٻُڪرين ۽ گهوڙن ۽ اُٺن لاءِ پاڻي ۽ گاهه حاصل ڪري سگهن. انهن بيابانن ۾ عرب ماڻهو ڦڪ ميوو

Downloaded From: http://iasexamportal.com

Downloaded From: http://iasexamportal.com

ڀ کپي رجي وڃن ۾ تيار ٿيل خارجون کائيندا آهن. اهي انهن کي سڪائي پورو سال ٻڌي کائڻ لاءِ رکي ڇڏيندا آهن.

انهن عربن کي پوري دنيا جا حسين و جميل گهوڙا هوندا آهن. هو عرب اهڙي گهوڙي تي سواري ڪندي فخر محسوس ڪندو آهي ۽ ان سان پنهنجي مقرري جيان پوري ٻارن جيان پيار ڪندو آهي. هو عرب لاءِ اهي گهوڙي ڪان وڏيڪ اُٺ ڪارائتو هوندو آهي؛ جيئن ته اهو ٿلهو متارو ۽ مضبوط ٻڌي هوندو آهي. هو اُٺ، ٻن گهوڙن جيترو مال ڍوئي سگهندو آهي. عرب ماڻهو اُٺ تي مال به ڍوئيندا آهن ته ٻاڄ به ان تي سوار هوندا آهن؛ اُن هوءُ هلڻ جا ميل انهن بيابانن ۾ پيا هلندا آهن. اڻن لڳندو آهي جڃ اهو اُٺ صحيح معنيٰ ۾ بيابان جو جهاز آهي؛ جنهن ڪري ئي ان کي ان نالي سان سڏيو ويندو آهي.

C-AVZ-O-TOBC

Downloaded From: http://iasexamportal.com

Downloaded From: http://iasexamportal.com

Q5. هيٺين ڏنل ٽڪر جو سنڌيءَ ۾ ترجمو ڪريو : **20**

Language and communication are something that children learn by talking to one another. But schools consider this an act of indiscipline. Instead, we have a special grammar class to learn language ! One educationist remarked, 'It is nice that children spend just a few hours at school. If they spend all 24 hours in schools, they will turn out to be dumb !' In most schools, teachers talk, children listen. The same is true for other skills also. Children learn a great deal without being taught, by tinkering and pottering on their own.

Changes in the school system, if they are to be of lasting significance, must spring from the actions of teachers in their classrooms, teachers who are able to help children collectively. New programmes, new materials and even basic changes in organisational structure will not necessarily bring about healthy growth. A dynamic and vital atmosphere can develop when teachers are given the freedom and support to innovate. One must depend ultimately upon the initiative and respectfulness of such teachers and this cannot be promoted by prescribing continuously and in detail what is to be done.

In education we can cry too much about money. Sure, we could use more, but some of the best classrooms and schools I have seen or heard of, spend far less per pupil than the average in our schools today. We often don't spend well what money we have. We waste large sums on fancy buildings, unproductive administrative staff, on diagnostic and remedial specialists, on expensive equipment that is either not needed, or underused or badly misused, on tons of identical and dull textbooks, readers and workbooks, and now on latest devices like computers. For much less than what we do spend, we could make our classrooms into far better learning environments than most of them are today.

Downloaded From: http://iasexamportal.com

Downloaded From: http://iasexamportal.com

Q6. (a) هيٺ ڏنل پهاڪن جي معنيٰ لکو ۽ پوءِ انهي جملن ۾ ڪتب آڻيو: 2×5=10

(i) ڪُکڙ ڪوريءَ جي نانءُ وڏيري جو.

(ii) آئي ٽانڊي لاءِ بورچياڻي ٿي ويٺي.

(iii) هجيئي ناڻو ته گهر لاڙڪاڻو!

(iv) ڏوريان ڏوريان م لهان ڪشال ۾ ملان هوت

(v) جيڏو تنهنجو ناڻُو پاڇهه ۾ اوڏو پائي هڳان!

(b) هيٺ ڏنل محاورن جي معنيٰ لکو ۽ پوءِ انهي جملي ۾ ڪتب آڻيو: 2×5=10

(i) اڇا ڪارا پڌرا ٿيڻ

(ii) اک نسڻ

(iii) اَک ڪارا ڪرڻ

(iv) ڪارنهن مِلڻ

(v) وارُ ونگو نه ٿيڻ

Downloaded From: http://iasexamportal.com

Downloaded From: http://iasexamportal.com

(c) هيٺين ڏنل لفظن جون صفتون لکو. 2×5=10

(i) ڪاراٽ

(ii) سونهن

(iii) محنت

(iv) هوشياري

(v) اڪابري

(d) هيٺين ڏنل لفظن جا اسم ذات لکو. 2×5=10

(i) ڪاريگر

(ii) اُچو

(iii) رقاص

(iv) تڪڙو

(v) فريبي

Downloaded From: http://iasexamportal.com

What you will get:

- 100% G.S. Syllabus Covered
- 8+ Booklets
- More Than 2500+ Pages
- Guidance & Support from Our Experts

Our Objectives:

- Firstly to cover 100% civil service Mains examination (IAS) syllabus.
- Secondly to compile all the required study materials in a single place, So to save the precious time of the aspirants.

For More Information Click below Link

http://iasexamportal.com/civilservices/study-kit/gs-mains

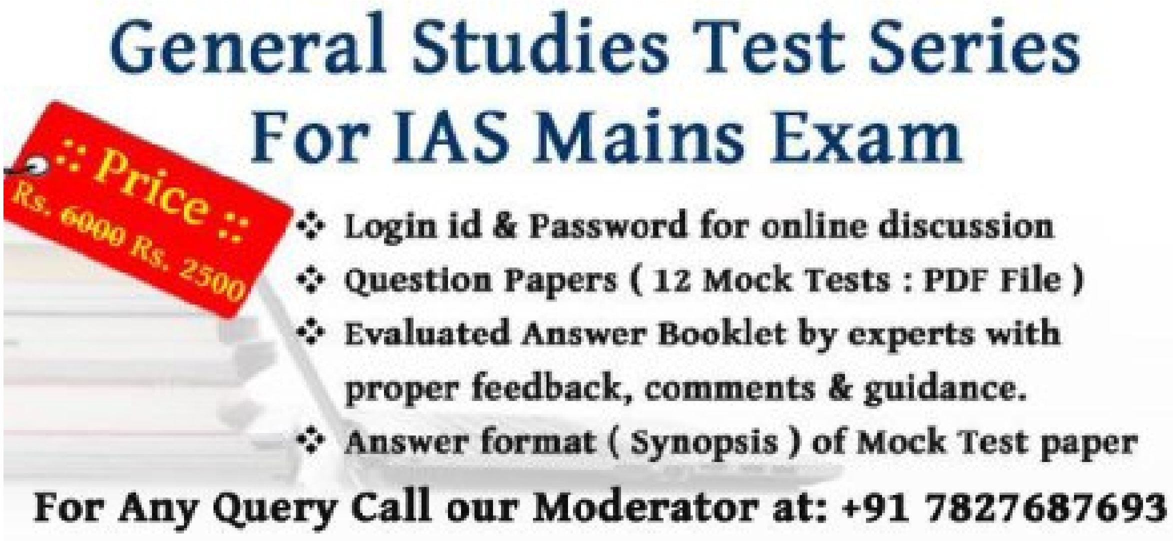

General Studies Test Series for IAS Mains Examination

What you will get:

- **Login id & Password for online discussion**
- **Question Papers (12 Mock Tests : PDF File)**
- **Evaluated Answer Booklet by experts with proper feedback, comments & guidance.**
- **Answer format (Synopsis) of Mock Test paper**
- **Comprehensive analysis of previous year questions &**
- **Mode of Discussion: Email ,Telephonic and Online Discussion**
- **Value Addition material like**

  a. **Current General Studies Magazine**
  b. **Solved papers of General Studies Mains 2013**
  c. **Categorised question papers of last ten years of General Studies Mains Exam**
  d. **Trend Analysis**

For More Information Click below Link

http://iasexamportal.com/civilservices/test-series/ias-mains-gs

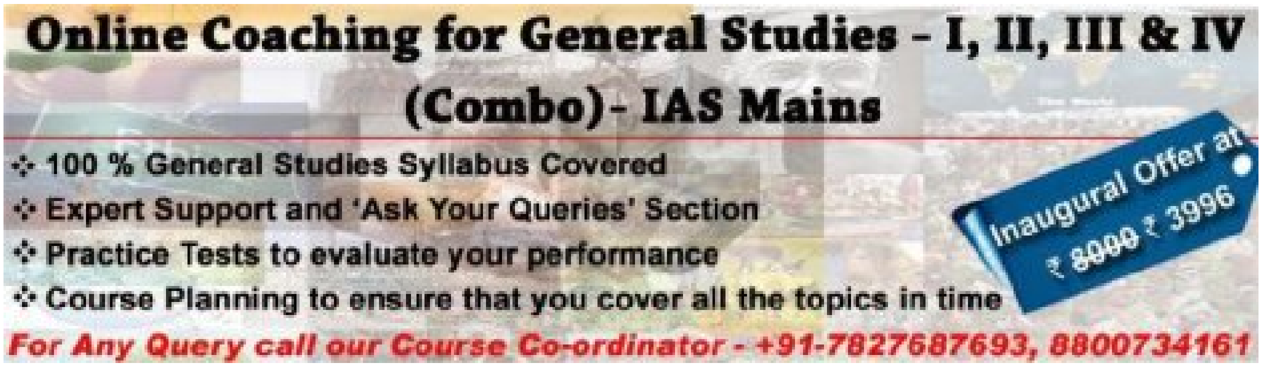

Online Coaching for IAS Mains General Studies I, II, III & IV (Combo)

What you will Get (?)

- **General Studies (Paper – I, II, III & IV) Online 100 % Reading Material of the Syllabus (Which can be saved easily)**
- **Slides (For Giving Summary of Each Topics)**
- **Categorized Unit and Sub-Unit Wise Question Papers of General Studies**
- **Current General Studies Magazine (Indispensable Magazine for General Studies)**
- **Daily Answer Writing Challenge for IAS Mains Contemporary Issues**
- **It is full of tips on areas of emphasis, caution while reading and writing , how to write the answer (?) .**
- **Model Test Question Paper for General Studies - I, II, III and IV for Mains Exam**

- **Online and Telephonic interaction with the course director, and continuous evaluation through a regular online writing session in every chapter and topic.**

For More Information Click below Link

http://iasexamportal.com/civilservices/courses/ias-mains-gs-combo